

8. Po zamknięciu lokalu wyborczego i zaplombowaniu urny wyborczej

Liczbę wydanych kart do głosowania ustala się przez policzenie podpisów złożonych w spisie wyborców.

Liczenie

odbywa się przy zapieczętowanej urnie, znajdującej się w widocznym dla wszystkich miejscu. Urna musi być nadzorowana, podobnie jak spis wyborców, który powinien być także zabezpieczony!

8.1 Komisja rozpoczyna pracę od ustalenia i zapisania w protokole następujących danych:

a) liczby wyborców uprawnionych do głosowania (umieszczonych w spisie wyborców) w chwili zakończenia głosowania

b) liczby kart do głosowania, jakimi dysponowała komisja (oddzielnie dla Sejmu i Senatu)

Liczby te są znane członkom komisji już rano, przed otwarciem lokalu wyborczego.

c) liczby wydanych kart do głosowania – liczenie podpisów (oddzielnie dla Sejmu i Senatu)

Ta liczba jest ustalana na podstawie podpisów w spisie wyborców. Ważne, aby była ona ściśle skontrolowana. Najlepiej, aby liczeniem zajmowali się niezależnie dwaj członkowie komisji, np. z przeciwnych komitetów wyborczych.

8.2 W czasie liczenia podpisów daj do zrozumienia, że uczestniczysz w liczeniu i kontrolujesz to, co się dzieje. Notuj poszczególne wyniki otrzymane przez różnych liczących. W wypadku rozbieżności zwróć uwagę przewodniczącemu, że należy dokonać ponownego przeliczenia podpisów. Staraj się bardziej zwracać uwagę na przypadki **zawyżania uzyskanej liczby niż jej zaniżania**, choć oczywiście wyniki powinny się ściśle zgadzać. Pamiętaj,

że przynajmniej dwóch niezależnie liczących członków komisji powinno otrzymać ten sam rezultat.

a) liczby wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia – **liczenie wpisów, podpisów i zaświadczeń**
Pamiętaj, aby dokładnie ustalić liczbę kart pobranych przez osoby dopisane do spisu wyborców na podstawie zaświadczenia. To bardzo ważne, aby liczba zaświadczeń otrzymanych przez komisję była zgodna z liczbą dopisanych osób. Jako mąż zaufania domagaj się podania tej liczby i zanotuj ją w celu dalszej analizy przez sztab wyborczy.

8.3 Na końcu przewodniczący komisji zamyka rejestr podpisem. U dołu każdej strony na marginesie należy umieścić liczbę podpisów. Na okładce powinny zostać dokładnie opisane wszelkie błędy, z podaniem strony i rubryki (np. jeśli podpis został złożony w niewłaściwym miejscu). Raport błędów musi się znaleźć w ewidencji.

a) liczby wyborców głosujących przez pełnomocnika – **liczenie pełnomocnictw i podpisów**

Uwaga: W czasie przeliczania kart do głosowania spis wyborców powinien być cały czas nadzorowany. Również on może zostać wykorzystany do sfałszowania wyników w danej komisji przez dodanie podpisów osób, które w rzeczywistości nie wzięły udziału w wyborach.

b) liczby niewykorzystanych kart do głosowania
Bardzo ważne jest skrupulatne sprawdzenie rzeczywistej liczby niewykorzystanych kart do głosowania. **Po przeliczeniu niewykorzystane karty muszą zostać zapakowane i opieczętowane w sposób uniemożliwiający wyjęcie czy dodanie ich do innych kart.** Karty powinny być oklejone paskiem, ich liczba zapisana, a pakiet kart – odłożony na widoczne miejsce, ale poza zasięgiem członków komisji. To niezwykle istotny punkt. Jeśli liczba wszystkich kart znajdujących się w posiadaniu komisji została rano zawyżona lub zaniżona, teraz powinno to zostać wykryte.

8.4 Uwaga: Łączna liczba kart niewykorzystanych oraz kart wydanych głosującym powinna być równa liczbie kart będących w dyspozycji komisji. Jeżeli liczby te są różne, dopilnuj, czy zostało przeprowadzone ponowne liczenie podpisów wyborców w spisie. Podpisy te muszą odpowiadać liczbie kart wydanych, a razem z kartami niewydanymi – liczbie kart będących w dyspozycji komisji.

8.5 Jakkolwiek istotne różnice na tym etapie obliczeń oznaczają, że jedną z poniższych wartości przyjęto nieprawdziwą lub sfałszowaną:

a) liczba kart do głosowania będąca w posiadaniu komisji

b) liczba wydanych kart do głosowania, obliczana na podstawie podpisów w spisie wyborców

c) liczba kart niewykorzystanych, będących w dyspozycji komisji po zakończeniu głosowania

Uwaga: Wszelkie mechanizmy oszustw wyborczych mają na celu zachowanie zgodności arytmetycznej powyższych wartości. Brak takiej zgodności wywoła istotne usterki protokołu danej komisji obwodowej, na podstawie których może zostać wszczęte dochodzenie.